

Totes les il·lusions

L'ideal consisteix a fer-se totes les il·lusions possibles i no creure en cap. Decebedor, depriment, però què hi voleu fer?». El fragment pertany a una de les notes disperses de Josep Pla reunides pels seus editors en el volum pòstum titulat justament Fer-se totes les il·lusions possibles. Amb aquestes paraules, el gran prosista de la llengua catalana ens ofereix una gran paradoxa, ens repta amb ella. Té cap mena de sentit una actitud consistent a fer-se tota mena d'il·lusions i, al mateix temps, no creure que cap d'elles s'arribarà a fer realitat?

Pla no ens proposa una certesa negativa, sinó la manca de certesa. No ens demana creure que les il·lusions formulades no es compliran, ja que això suposaria al seu torn una afirmació; negativa, però afirmació al capdavant. El que ens proposa és no creure que es compliran, el que implica que ni s'afirma ni es nega. No abrigar cap esperança és, finalment, més incert que alimentar l'esperança de l'incompliment. En un «m'agradaria, però no crec que passi» hi ha menys seguretat negativa que en un «crec que no passarà». Però la primera formulació permet continuar fent-se il·lusions, mentre que la segona hi és radicalment incompatible.

Una part important de l'independentisme català s'ha fet totes les il·lusions possibles, i la realitat les hi ha anat desmentint l'una rere l'altra. No pas totes, és clar! Una de les il·lusions era arribar a convocar i a celebrar el referèndum, i es va fer realitat; entre cops i clatellades, seguits de detencions i empresonaments, però les urnes eren allà, i els votants, també. Però moltes altres il·lusions s'han anat estavellant al mur de la realitat. El referèndum no va donar pas a la independència. La república es va declarar amb paraules complicades i no s'ha mogut de l'esfera de la retòrica. L'Espanya progressista ha mirat cap a una altra banda, Europa ha fet l'orni, i el 155 ha penetrat a l'administració com el ganivet a la mantega. Les mobilitzacions no han estovat els poders de l'Estat sinó que els han endurit, els han tornat més i més venjatius. I la base social no s'eixampla. Però molts dels que es van fer totes aquestes il·lusions eren conscients de la seva extrema dificultat, fins i tot quan no s'ho deien ni tan sols a ells mateixos, i d'alguna manera seguien el consell de Josep Pla. Amb més ganes que veritables esperances, resisteixen les entrebancades. Fins i tot resisteixen la miopia dels partits. «Què hi voleu fer?».

Font del document: http://www.diaridegirona.cat/opinio/2018/03/20/totes-illusions/902349.html?utm_source=rss